

METODY ÚPRAVY MEZINÁRODNÍHO PRÁVA SOUKROMÉHO PŘEDNÁŠKA Č. 2

N. ROZEHNALOVÁ

Obsah přednášky

1. METODY ÚPRAVY

A) kolizní (charakteristika, kolizní normy)

B) přímá

2. VZTAHY MEZI METODOU KOLIZNÍ A METODOU PŘÍMOU

PŘÍKLAD

Obchodník z ČR a obchodník z Velké Británie uzavřeli kupní smlouvu. Český prodávající dodal zboží, ale při prohlídce bylo zjištěno, že zboží nemá požadovanou kvalitu. Kupující odmítl zboží převzít a zaplatit kupní cenu. Proávající tvrdí, že zboží bylo při odeslání v pořádku a problémy vznikly v důsledku špatné přepravy.

ZÁKLADNÍ OTÁZKY: 1. KDE SE BUDU SOUDIT

PRÁVNÍ REŽIM

2. ČÍM SE ŘÍDÍ SMLOUVA - JAKÝ JE JEJÍ

3. CO BUDE S ROZHODNUTÍM

NÁSTIN ŘEŠENÍ

1. KDE SE BUDU SOUDIT - VĚC MEZINÁRODNÍHO PRÁVA
PROCESNÍHO (...JEŠTĚ CHVÍLI POČKEJTE) - NAŘÍZENÍ
BRUSEL I

2. **PRÁVNÍ REŽIM - METODA PŘÍMÁ ČI KOLIZNÍ?**

V TOMTO PŘÍPADĚ METODA KOLIZNÍ!

CO TO ZNAMENÁ? Z DOTČENÝCH PRÁVNÍCH ŘÁDŮ KOLIZNÍ
NORMA VYBERE PRÁVNÍ ŘÁD.

3. CO BUDE S ROZHODNUTÍM - JEŠTĚ CHVÍLI POČKEJTE NA
PŘÍŠTÍ SEMESTR - SPOUSTA PRAMENŮ.....

Příklad č. 2

Obchodník z ČR a obchodník ze SR uzavřeli kupní smlouvu. Český prodávající dodal zboží, ale při prohlídce bylo zjištěno, že zboží nemá požadovanou kvalitu. Kupující odmítl zboží převzít a zaplatit kupní cenu. Prodávající tvrdí, že zboží bylo při odeslání v pořádku a problémy vznikly v důsledku špatné přepravy.

OTÁZKY: 1. KDE SE BUDU SOUDIT.

2. JAKÝ JE PRÁVNÍ REŽIM - ČÍM SE ŘÍDÍ SMLOUVA?

3. CO BUDE S ROZHODNUTÍM ?

NÁSTIN ŘEŠENÍ

- ▶ AD 1. STEJNÉ JAKO SNÍMEK PŘEDCHOZÍ
- ▶ AD 2. UPLATNÍ SE METODA PŘÍMÁ - JSOU SPLNĚNY VŠECHNY PODMÍNKY PRO APLIKACI PŘÍMÉ NORMY (Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží)
- ▶ PROČ ROZDÍLNÉ ŘEŠENÍ?
- ▶ **O TOM JE TATO PŘEDNÁŠKA.**
- ▶ Ad 3. STEJNÉ JAKO SNÍMEK U PRVÉHO PŘÍPADU

METODA KOLIZNÍ

ČÁST I

KOLIZNÍ METODA

- ▶ OBECNÁ METODA
- ▶ PODSTATA: VYCHÁZÍ Z PŘEDSTAVY STŘETU, KOLIZE PRÁVNÍCH ŘÁDŮ
- ▶ ŘEŠENÍ: **PRO ÚPRAVU SOUKROMOPRÁVNÍCH VZTAHŮ S MEZINÁRODNÍM PRVKEM SE POUŽIJÍ HMOTNĚPRÁVNÍ NORMY NĚKTERÉHO DOTČENÉHO PRÁVNÍCH ŘÁDU => VÝBĚR ROZHODNÉHO (POUŽITELNÉHO) PRÁVA**

KOLIZNÍ METODA

- ▶ VÝBĚR PROBÍHÁ DLE KOLIZNÍCH NOREM (VIZ DÁLE)

- ▶ ZPRAVIDLA V ZÁKLADNÍ PODOBĚ NENÍ ROZLIŠOVÁNO MEZI TUZEMSKÝM A ZAHRANIČNÍM PRÁVNÍM ŘÁDEM. ONY ROZDÍLY SE ODRÁŽEJÍ V URČITÝCH INSTITUTECH JAKO JE VEŘEJNÝ POŘÁDEK, DOPAD IMPERATIVNÍCH NOREM, VYPLŇOVÁNÍ MEZER.....

KOLIZNÍ NORMY

- ▶ **VÝBĚR MŮŽE BÝT KOLIZNĚ SLEPÝ NEBO MATERIALIZOVANÝ**
- ▶ **KOLIZNÍ NORMY SLEPÉ:**
- ▶ „věcná práva k nemovitostem i k věcem movitým se řídí, pokud v tomto zákoně nebo ve zvláštních předpisech není stanoveno jinak, právem místa, kde věc je.P

- ▶ **KOLIZNÍ NORMY MATERIALIZOVANÉ:**
- ▶ § 24 Vztahy mezi rodiči a dětmi, včetně výchovy a výživy, řídí se právem státu, jehož příslušníkem je dítě. Žije-li dítě v České republice, mohou být tyto vztahy posuzovány podle práva československého, je-li to v zájmu dítěte.

KOLIZNÍ NORMY

- ▶ FUNKCE - ÚPRAVA SOUKROMOPRÁVNÍCH VZTAHŮ S MEZINÁRODNÍM PRVKEM VÝBĚREM POUŽITELNÉHO (ROZHODNÉHO) PRÁVA
- ▶ NEOBSAHUJE VĚCNOU ÚPRAVU
- ▶ PŘIKAZUJE POUŽITÍ JINÝCH (VĚCNÝCH) NOREM
- ▶ PRAVIDLO CHOVÁNÍ VYTVÁŘÍ AŽ SPOLEČNĚ S VĚCNOU NORMOU, NA KTEROU ODKAZUJE

STRUKTURA KOLIZNÍ NORMY

- ▶ ROZSAH - OKRUH PRÁVNÍCH VZTAHŮ ČI OTÁZEK, NA KTERÉ DOPADÁ
- ▶ NAVÁZÁNÍ - HRANIČNÍ URČOVATEL - PROPOJUJE VZTAH S PRÁVNÍM ŘÁDEM

PŘÍKLAD

- ▶ PRÁVNÍ POMĚRY DĚDICKÉ SE ŘÍDÍ PRÁVNÍM ŘÁDEM STÁTU, JEHOŽ BYL ZŮSTAVITEL PŘÍSLUŠNÍKEM V DOBĚ
- ▶ ROZSAH: PRÁVNÍ POMĚRY DĚDICKÉ (KVALIFIKUJI SKUTKOVOU PODSTATU TAK, ABYCH ZÍSKAL PRÁVNÍ POJEM, KTERÝ PODŘAZUJI POD KOLIZNÍ NORMU A JEJÍ ROZSAH)
- ▶ NAVÁZÁNÍ: SE ŘÍDÍ PRÁVNÍM ŘÁDEM STÁTU, JEHOŽ BYL ZŮSTAVITEL PŘÍSLUŠNÍKEM V DOBĚ

DRUHY HRANIČNÍCH URČOVATELŮ

SE SKUTEČNOSTÍ, KTEROU VZNIKL PRÁVNÍ VZTAH

Místo učinění právního úkonu (*lex loci actus*)

Místo uzavření smlouvy (*lex loci conclusionis contractus*)

Místo deliktu (*lex loci delicti*)

Místo události zakládající nárok na náhradu škody (*lex loci delicti commissi*)

Místo vzniku škody (*lex loci damni infecti*)

DRUHY HRANIČNÍCH URČOVATELŮ

S CHOVÁNÍM ÚČASTNÍKŮ, KTERÉ JE
PŘEDMĚTEM PRÁVNÍHO VZTAHU

Místo plnění (*lex loci solutionis*)

Místo výkonu práce (*lex loci
laboris*)

DRUHY HRANIČNÍCH URČOVATELŮ

S VĚCÍ NEBO HODNOTOU, KTERÁ JE
PŘEDMĚTEM PRÁVNÍHO VZTAHU

Poloha věci (*lex rei sitae*)

Místo odeslání věci (*lex loci
expeditionis*)

DRUHY HRANIČNÍCH URČOVATELŮ

S OBSAHEM PRÁVNÍHO VZTAHU, K NĚMUŽ SE PŘIDRUŽUJÍ DALŠÍ OTÁZKY NEBO KTERÝ JE ZÁKLADNÍM VZTAHEM PRO JINÉ AKCESORICKÝ VZTAH

Právní řád, kterým se řídí základní vztah (*lex causae*)

DRUHY HRANIČNÍCH URČOVATELŮ

Vztah k jiným skutečnostem
mající význam pro právní vztah

Volba práva (*lex electa*)

Místo sídla soudu (*lex fori*)

ZDROJE KOLIZNÍCH NOREM

- ▶ MEZINÁRODNÍ SMLOUVY - PRŮBĚŽNĚ BUDOU UVÁDĚNY
- ▶ NAŘÍZENÍ EU - NAŘÍZENÍ ŘÍM I, NAŘÍZENÍ ŘÍM II,.....
- ▶ VNITROSTÁTNÍ PŘEDPISY - PŘEDEVŠÍM ZÁKON Č. 91/2012 Sb.

PŘÍMÁ METODA

20

Přímá metoda

- ▶ OPROTI KOLIZNÍ METODĚ JE METODOU SPECIÁLNÍ
- ▶ SPÍŠE VÝJIMEČNÁ
- ▶ URČENA VÝLUČNĚ K ÚPRAVĚ SOUKROMOPRÁVNÍCH VZTAHŮ S MEZINÁRODNÍM PRVKEM
- ▶ PŘÍMÉ STANOVENÍ PRÁV A POVINNOSTÍ ÚČASTNÍKŮ SOUKROMOPRÁVNÍCH VZTAHŮ S MEZINÁRODNÍM PRVKEM
- ▶ BEZPROSTŘEDNÍ POUŽITÍ

PŘÍMÉ NORMY - VZOR

- ▶ Odpověď na nabídku, která se jeví přijetím, avšak obsahuje dodatky, omezení nebo jiné změny, je odmítnutím nabídky a je protinabídkou.

PŘÍMÉ NORMY

- ▶ ZÁKLADNÍ ZNAKY
- BEZPROSTŘEDNOST ÚPRAVY (OBSAHUJÍ HMOTNĚPRÁVNÍ ÚPRAVU PRÁV A POVINNOSTÍ ÚČASTNÍKŮ)
- BEZPROSTŘEDNOST POUŽITÍ (NEMUSÍ PŘEDCHÁZET POUŽITÍ JINÉ NORMY)
- ÚPRAVA POUZE VZTAHŮ S MEZINÁRODNÍM PRVKEM

Přímé normy

- ▶ PRAMENY PŘÍMÝCH NOREM
- MEZINÁRODNÍ SMLOUVY

- ❖ SOUČÁST PRÁVNÍCH ŘÁDŮ SMLUVNÍCH STÁTŮ => STÁT S NIMI ZACHÁZÍ JAKO SE SVÝMI NORMAMI => ODPADÁ PROBLÉM S POUŽÍVÁNÍM CIZÍHO PRÁVA

- ❖ V PRÁVNÍCH ŘÁDECH SMLUVNÍCH STÁTŮ VZNIKÁ PRO URČITÉ VZTAHY S MEZINÁRODNÍM PRVKEM JEDNOTNÉ HMOTNÉ PRÁVO => UNIFIKACE HMOTNÉHO PRÁVA - MEZINÁRODNĚ UNIFIKOVANÉ PŘÍMÉ NORMY

PŘÍMÉ NORMY

➤ VNITROSTÁTNÍHO PŮVODU

❖ VÝJIMEČNÉ

❖ NORMY UPRAVUJÍCÍ POSTAVENÍ CIZINCŮ V SOUKROMOPRÁVNÍCH VZTAZÍCH (NAPŘ. §48/3 ZP)

PŘEHLED

- ▶ ÚMLUVA OSN O SMLOUVÁCH O MEZINÁRODNÍ KOUPI ZBOŽÍ, Č. 160/1991 SB.
- ▶ ÚMLUVA OSN O PROMLČENÍ PŘI MEZINÁRODNÍ KOUPI ZBOŽÍ. PROTOKOL DOPLŇUJÍCÍ ÚMLUVU OSN O PROMLČENÍ PŘI MEZINÁRODNÍ KOUPI ZBOŽÍ, Č. 161/1991 SB.
- ▶ ÚMLUVA O MEZINÁRODNÍ ŽELEZNIČNÍ DOPRAVĚ (COTIF), Č. 8/1985 SB.
- ▶ ÚMLUVA O SJEDNOCENÍ NĚKTERÝCH PRAVIDEL O MEZINÁRODNÍ LETECKÉ DOPRAVĚ, Č. 15/1935 SB. ZMĚNĚNÁ PROTOKOLEM, KTERÝM SE MĚNÍ
- ▶ ÚMLUVA O SJEDNOCENÍ NĚKTERÝCH PRAVIDEL O MEZINÁRODNÍ LETECKÉ DOPRAVĚ, Č. 15/1966 SB.
- ▶ ÚMLUVA O PŘEPRAVNÍ SMLOUVĚ V MEZINÁRODNÍ SILNIČNÍ NÁKLADNÍ DOPRAVĚ, Č. 11/1975 SB.
- ▶ ÚMLUVA OSN O NÁMOŘNÍ PŘEPRAVĚ ZBOŽÍ, Č. 193/1996 SB.

NORMY PŘÍMÉ V. NORMY KOLIZNÍ

- ▶ **PŘÍMÉ V. KOLIZNÍ**
- ▶ PŘÍMÁ ÚPRAVA V. ODKAZ NA HMOTNÉ NORMY
- ▶ MEZINÁRODNÍ SMLOUVA V. VŠECHNY ZDROJE ÚPRAVY
- ▶ PŘÍMÁ APLIKACE (DÍKY ZDROJI ÚPRAVY)
- ▶ SPECIÁLNÍ V. UNIVERSÁLNÍ

Vztah metody přímé a metody kolizní

- ▶ URČITÝ VZTAH SPADÁ DO PŘEDMĚTU ÚPRAVY MEZINÁRODNĚ SJEDNANÉHO SOUBORU PŘÍMÝCH NOREM => POUŽIJEME TYTO NORMY

- ▶ V MEZÍCH PŘEDMĚTU ÚPRAVY NAHRAZUJE PŘÍMÁ METODA METODU KOLIZNÍ (SPECIALITA)

VZTAH METODY PŘÍMÉ A METODY KOLIZNÍ

▶ VNĚJŠÍ MEZE

- MEZINÁRODNĚ SJEDNANÝ SOUBOR PŘÍMÝCH NOREM MÁ SVŮJ PŘEDMĚT ÚPRAVY = PRÁVNÍ VZTAHY, NA KTERÉ DOPADÁ
- ❖ VĚCNÁ STRÁNKA (DRUHY VZTAHŮ)
- ❖ MEZINÁRODNÍ PRVEK

Vztah metody přímé a metody kolizní

- ▶ VNITŘNÍ MEZE PŘÍMÉ ÚPRAVY
- ▶ ..
- ▶ MEZINÁRODNĚ SJEDNANÝ SOUBOR NOREM NEUPRAVUJE VŠECHNY OTÁZKY, KTERÉ SPADAJÍ DO JEHO PŘEDMĚTU ÚPRAVY
- ▶ UZAVŘENÁ X NEUZAVŘENÁ X POLOUZAVŘENÁ ÚPRAVA

DĚKUJI